

Πανεπιστήμιο Στερεάς Ελλάδας
Τμήμα Περιφερειακής Οικονομικής Ανάπτυξης

Διαλέξεις Μαθήματος Οικονομική Γεωγραφία Ε' Εξαμήνου

Διδάσκων: Δρ. Χρίστος Απ. Λαδιάς

Η ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο τριτογενής τομέας είναι μετεξέλιξη του δευτερογενούς τομέα.

Κάποιοι θεωρητικοί πρότειναν δύο επιπλέον τομείς, τον τεταρτογενή (πληροφορική- έρευνα- διαχείριση) και τον πεμπτογενή (λήψη αποφάσεων υψηλού επιπέδου).

Υπάρχει η άποψη ότι ο τριτογενής τομέας δεν παράγει υπεραξία και αντιμετωπίζεται ως παθητικός τομέας.

...συνέχεια

Οι επιστήμονες θεωρούν ότι παράγει υπεραξία σε βάθος χρόνου (δηλαδή μακροχρόνια). Για παράδειγμα η παιδεία παράγει υπεραξία τη γνώση, η υγεία προστατεύει το εργατικό δυναμικό.

Η κοινωνική πρόνοια, η άμυνα, το εμπόριο, οι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί είναι επιχειρήσεις που κατατάσσονται στον τριτογενή τομέα.

Πολλές επιχειρήσεις δεν παράγουν μόνο υλικά προϊόντα, αλλά και άυλα (πχ γνώση).

...συνέχεια

Οι μεταφορές διαμοιράζουν την αξία του προϊόντος σε άλλους τομείς και έτσι παράγουν υπεραξία.

Οι επικοινωνίες δεν παράγουν υπεραξία, απλά μοιράζουν την αξία του προϊόντος σε διαφορετικούς τομείς.

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ ΜΕ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΗΣ Ή ΑΜΕΣΗΣ ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

(πχ. εστιατόρια, σινεμά, πρατήρια βενζίνης)

ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΗΣ ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

(πχ. συνεργεία αυτοκινήτων, λογιστικά γραφεία)

ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗΣ ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

(πχ. ασφαλιστικές υπηρεσίες, οικονομικές υπηρεσίες
(δάνεια κλπ))

ΜΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ...

□ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

(λιανικό εμπόριο, μεταφορές, επικοινωνίες)

□ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ

(ασφαλιστικές, τεχνικές, νομικές, τραπεζικές υπηρεσίες,
υπηρεσίες προώθησης)

3^Η ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ (ΝΕΕΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ)

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

(υπηρεσίες διανομής όπως λιανικό εμπόριο, μεταφορές, επικοινωνίες)

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

(ασφάλιση, περίθαλψη, πρόνοια)

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

(ψυχαγωγία, ξενοδοχεία)

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΕ 3 ΚΡΙΤΗΡΙΑ

1. ΠΟΥ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Στον παραγωγό
Υψηλού επιπέδου στις βιομηχανίες

Στον καταναλωτή
Στο ευρύ καταναλωτικό κοινό

2. ΕΙΝΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ Ή ΜΗ ΒΑΣΙΚΕΣ ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Έχουν εξαγωγικό χαρακτήρα (βιομηχανίες)
και μεγάλα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα

Μικρά πολλαπλασιαστικά
αποτελέσματα

3. ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΓΟΡΕΣ Ή ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΕΣ

Ιδιωτικές και δημόσιες βασικές υπηρεσίες παραγωγού

Ιδιωτικές και δημόσιες μη βασικές υπηρεσίες παραγωγού

Ισχύει, αντίστοιχα και για τον καταναλωτή

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΑΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 📖 Λαμπριανίδης Λόης (2001), *Οικονομική γεωγραφία: στοιχεία θεωρίας και εμπειρικά παραδείγματα*, Αθήνα: Πατάκης, σσ. 15-204. (Διδακτικό εγχειρίδιο)
- 📖 Γιαουτζή Μαρία (2011). Πανεπιστημιακές Σημειώσεις στην Οικονομική Γεωγραφία.
- 📖 Κουρλιούρος Ηλίας (2011), *Διαδρομές στις Θεωρίες του Χώρου, Οικονομική Γεωγραφία της παραγωγικής αναδιάρθρωσης και της άνισης ανάπτυξης*, Αθήνα: Προπομπός σσ 15-400.
- 📖 Γιώτη-Παπαδάκη Όλγα (2011). Εισαγωγή στην Οικονομική Γεωγραφία, Αθήνα: Κριτική, σσ 10-240.
- 📖 Καραβέλη Ελένη (2009). *Ανισότητες, Συγκεντρώσεις και Νέα Οικονομική Γεωγραφία*, Αθήνα: Gutenberg.
- 📖 Λεοντίδου Λίλα (2011). *Αγεωγράφητος χώρα. Ελληνικά Είδωλα στους Επιστημολογικούς Αναστοχασμούς της Ευρωπαϊκής Γεωγραφίας*, Αθήνα: Προπομπός.

Επιπρόσθετη Βιβλιογραφία

- 📖 Allen J., Massey D. and Cochrane A. (1998) *Rethinking the Region*
- 📖 Armstrong and Taylor *Regional Economics and Policy*
- 📖 Bryson J., Henry N., Keeble D. and Martin R. (eds) (1999) *The Economic Geography Reader*, Chichestr: Wiley
- 📖 Clark G., Feldman M and Gertler M. (2000) *The Oxford Handbook of Economic Geography*. Oxford: Oxford UP
- 📖 Daniels P. (2001) *Human Geography. Issues for the 21st century*
- 📖 Dickens P. (2005) *Global Shift*, London: Paul Chapman
- 📖 Krugman P. (1991) *Geography and Trade*. Cambridge Mass: MIT Press
- 📖 Lee R. and Wills J. (eds) (1997) *Geographies of Economies*, London: Arnold
- 📖 Sassen S. (1999) *Globalisation and its Discontents*
- 📖 Sheppard E. and Barnes T. *A Companion to Economic Geography*, Blackwell